

S SEJE
OBČINSKEGA
KOMITEJA ZKS

O Utensilii tokrat drugače!

Občinski komite ZKS se je na svoji zadnji seji temeljito seznanil s poročilom družbenega pravobranilca samoupravljanja o razmerah v Utensilii, ki ga je pripravil na osnovi pobud in pritožb delavcev te delovne organizacije. Utensilia je bila vrsto let eden glavnih proizvajalcev tekstilnih potrebščin, vendar je spričo vse večje konkurence na svetovnem tržišču njena prodaja oziroma popraševanje po njenih proizvodih pričelo množično šepati. Potrebna bi bila spričo te nič kaj spodbudne poti v prihodnost ob obstoječem proizvodnem programu, tehtno in dobro premišljena postopna akcija v iskanju in osvojitvi novih za 350-članski delovni kolektiv obetavnih proizvodnih programov. Takšne usmeritve bi nedvomno zahtevale tudi prilagoditev in povezovanje z drugimi proizvajalci, navsezadnje pa tudi drugačno oziroma temu potrebno samoupravno organiziranost. Toda kot je razbrati iz poročila in na kar je bilo nemalokrat opozorjeno tudi s strani organov družbenopolitične skupnosti (predvsem ob analizah zaključnih računov, vključevanju v proces srednjeročnega planiranja) in kar potrjujejo tudi poslovni rezultati, teh prizadevanj s strani strokovnih služb v tej delovni organizaciji ni bilo razbrati.

V samem kolektivu so sicer ves čas zorele ideje in prisotni so bili tudi že predlogi o drugačni samoupravni organiziranosti, o povezanosti z drugimi organizacijami združenega dela, o možnih preusmeritvah proizvodnih programov, pa vendar pri vodstvenih strukturah so ostajala »ušesa gluha«, še posebno v tistih sicer kratkih obdobjih, ko se je poslovanje v Utensilii zasukalo na nekoliko boljši položaj. Ta delovna organizacija ni imela srednjeročnega programa razvoja, samoupravni akti so bili skrajno nedodelani (npr. niso bila izdelana merila za delitev sredstev OD, prav tako ni bilo osnov za vrednotenje del in opravil) oziroma v tisti smeri kot so bili izdelani, se pravzaprav niso uporabljali, delavski svet je tekoče spremljal postopke sprejema aktov, čisti dohodek, kolikor ga je ob koncu leta ostalo, pa se praktično sploh ni prerazporejal na poslovni sklad.

Skratka, z eno besedo, odločanje delavcev nikakor ni potekalo v skladu z določili zakona o združenem delu. Odnosi znotraj kolektiva so postajali napeti in zahtevana je bila odgovornost vodilnih delavcev, saj v mesecu marcu niso mogli sprejeti osnutka stabilizacijskega programa, ki so ga »predstavile« strokovne službe, saj so menili, da zopet predstavlja le osnutek »teoretičnih želja«. Sprevideli so, da brez jasnih usmeritev, ki navsezadnje zagotavljajo tudi trdnjšo socialno varnost celotnega kolektiva, ne gre več dalje. Delavski svet je razrešil dosedanjega direktorja. Morda ob tem še o delovanju in posebnosti družbenopolitičnih organizacij v tej delovni organizaciji.

O situaciji in stanju so spregovorili v zadnjih dveh letih večkrat, opozarjali so na množičnost drugačnih usmeritev, ostaja nekoliko odprto vprašanje o tem, koliko so bili člani Zveze komunistov učinkoviti zlasti glede uresničevanja sprejetih sklepov, ki pa jih, kot lahko danes razberemo, vodstvo ni upoštevalo. S poročilom družbenega pravobranilca samoupravljanja so se že temeljito seznanili tako člani osnovne organizacije ZK kot tudi izvršnega odbora sindikata.

In kako naprej! V danem trenutku se delovni kolektiv dobro zaveda stanja, ki ni zavidljivo. Vendar se delavci že intenzivno vključujejo v razprave o možnostih povezovanja z Avtomontažo, z delovno organizacijo, s katero bi lahko delili in razvijali svoje proizvodne programe in z ozirom na prve opredelitve tega kolektiva lahko že ugotavljamo, da v vseh okoljih obstaja pripravljenost tudi za novo obliko samoupravne organiziranosti, saj v Utensilii, taka kot smo jo spoznali, v teh razmerah ne more iskati samostojne poti.

Člani komiteja so podprli to pričetno akcijo in se zavzeli za vsestransko in učinkovito pomoč družbenopolitične skupnosti.

OB GOSPODARJENJU V PRVIH TREH MESECIH LETOS

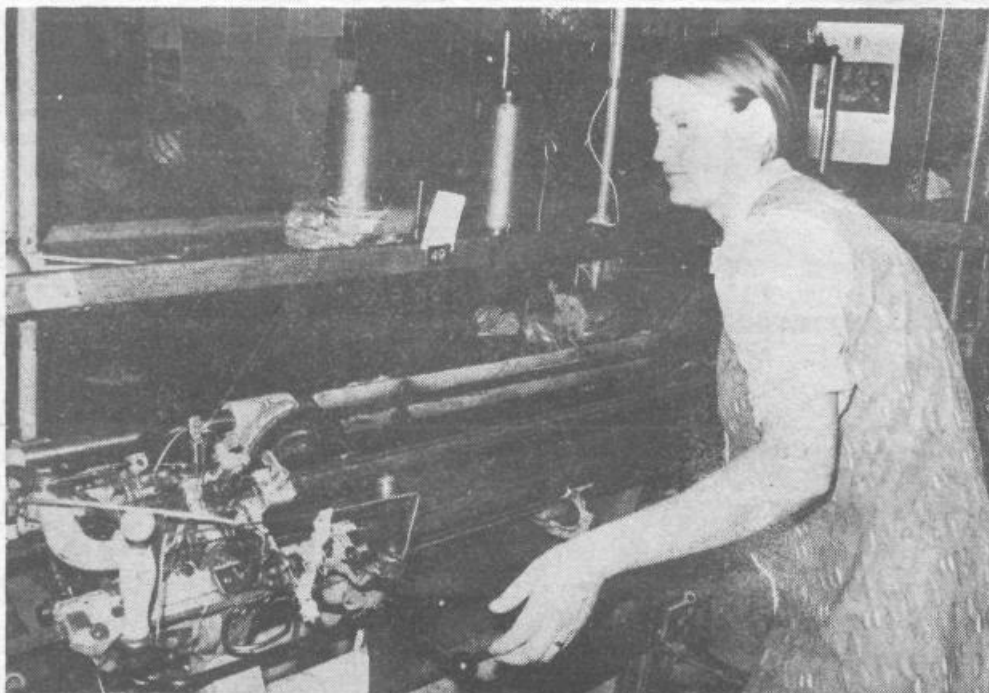
Izgube upadajo, izvoz tudi

Na področje rdečih števk, torej v izgubo, je seglo v prvem tromesečju tega leta le še sedem delovnih organizacij s področja viške občine. To je v celotnem številu manj kot v istem obdobju lani in izgube so tudi za pol manjše. Celokupna izguba vseh sedmih delovnih organizacij je 16 milijonov, lani pa je znašala več kot 31 milijonov dinarjev. Med vsemi ljubljanskimi občinami se je tako uvrstila viška na prvo mesto kot tista, ki ima najmanj delovnih organizacij z izgubo in najnižjo vsoto teh izgub. Ob tem pa je potrebno vedeti, da so nekatere delovne organizacije prišle v ta seznam zaradi sezonskega načina dela in jim ob koncu leta dejansko sploh ne grozi izguba.

JANKO JAPELJ, član izvršnega sveta občinske skupščine Vič-Rudnik in predsednik komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo, pravi o teh izgubah: »Prvo tromesečje ima nasploh velikokrat značilnosti, ki niso dobre. To se kasneje izboljša. Tiste delovne organizacije, ki v svojih planih nepravilno načrtujejo vpliv sezone ali pa ga sploh ne upoštevajo in si po vseh četrtnjih postavljajo enostavno računsko četrtnino, imajo potem v primerjavi s planom enkrat manjšo realizacijo, potem pa dosti večjo. Ob koncu leta je v takih pri-

Janko Japelj

Izgube v gospodarstvu naše občine sicer beležijo padec, še vedno pa smo premalo storili za dvig produktivnosti

merih vse v redu, med letom pa prihaja po nepotrebnem do napetosti.

To, da upada število delovnih organizacij, ki imajo izgubo iz leta v leto, je razveseljiv podatek, vendar pove še mnogo več in pokaže tudi ugodnejšo podobo to, da upadajo izgube v absolutnem znesku že nekaj let. Gospodarjenje torej nasploh napreduje. Izgube, povsem v številkah gledano so manjše in to pomeni ob naši stopnji inflacije in rasti cen izreden padec izgub. Če je izgub po številkah za polovico manj, je upoštevajoč inflacijo in porast cen teh izgub za tri četrtnine manj. Mnoge delovne organizacije, ki so kronično imele izgubo, so se sedaj prebile iz tega in tako npr. niti ena TOZD Hoje nima slabih rezultatov. Napredek je torej očiten.

Katere so delovne organizacije, ki so slabo poslovale po povsem računskih kazalcih? To so: Iskra TOZD Tovarna elek-

tronskih instrumentov Horjul, Ljubljanske mlekarnice — TOZD Posestva, Ljubljanske mlekarnice — TOZD Strojni obrat, Ljubljanske mlekarnice — TOZD Trgovina, Podjetje za urejanje hudournikov, Pleskoobloga in Varnost — TOZD Tehnična zaščita. Med temi po absolutni izgubi prednjači Iskra z več kot šestimi milijoni, sledi pa ji TOZD Posestvo Ljubljanskih mlekarn in Podjetje za urejanje hudournikov, ki imajo skoraj štiri oziroma več kot tri milijone izgub. Zaskrbljujoče je stanje le v Pleskooblogi, kjer se je izguba od lani povečala za skoraj polovico in to kljub vsem obljubam te delovne organizacije, da bodo vse uredili in da je lanske izguba le trenutnega značaja.

Horjulska Iskra je pristala v rdečih številkah slabe notranje organizacije, zastarelosti strojev, premajhnih proizvodnih zmogljivosti in nizke produktivnosti, ki ima svoj vzrok v neustreznih izobrazbeni

strukturi zaposlenih. Nove izdelke bodo začeli izdelovati konec prvega polletja in tedaj se bo položaj izboljšal. Za dolgoročnejšo boljše stanje pa je nujna modernizacija in potem bi bilo mogoče poslovati brez izgube. Najnujnejši pa je dvig produktivnosti. Brez tega ne bo v Horjulu nič.

Ljubljanske mlekarnice TOZD Posestva imajo polovico izgube zaradi sezonskega načina dela. Tu gre za pridelke, ki jih bo mogoče prodati šele jeseni in je tako del izgube povsem sezonskega značaja. Ob vsem sušnem obdobju, ki ga imamo letos, pa je vprašanje, če bo mogoče doseči planirano proizvodnjo. Drugi del izgube pa ima globlje vzroke, na katere v mlekarnah opozarjajo že dalj časa. Gre za manjšo proizvodnjo v živinoreji in za 13 odstotkov manjšo proizvodnjo mleka. V drugi TOZD mlekarni, to je Strojni obrat Kozarje, pa je prišlo do izgube zaradi slabega vremena, ker delovna enota gradbeni stroji ni mogla delati, delovna enota Servis pa kljub znatnemu presegu svojega plana ni mogla pokriti vsega. Ker pa je to sezonskega značaja, bo že ob polletju delovna organizacija odšla z rdečega področja. V TOZD Trgovina je prišlo do izgube zaradi tega, ker so si rezervirali sredstva za primanjkljaj, ugotovljen pri inventuri in zaradi izplačanega regresa za leto 1979, ker lani ta sredstva niso bila rezervirana v te namene. Pri Podjetju za urejanje hudournikov je krivo vreme. Delavci zaradi neugodnih vremenskih razmer niso mogli na teren in opraviti dela, za katera je nujno lepo vreme. Vso izgubo bodo nadoknadili v sedanjem lepem vremenu, ko bodo opravili načrtovano. Pri Varnosti-TOZD Tehnična zaščita je prišlo v bistvu do računskih izgub. Majhni izgubi je vzrok, da je prišla v plačilo ena faktura prepozno in je zaradi enodnevnega zamude formalno delovna organizacija v izgubi, dejansko pa je naslednji dan bilo že vse v redu. V Varnosti so imeli le to nesrečo, da se je to zgodilo ravno na dan, ko je potrebno dajati podatke in so tako pristali med »izgubaši«.

V Pleskooblogi so problemi resnejši, saj se delovna organizacija otepa z vrsto težav. Kje so vzroki tem težavam. To so pogodbe za dela v tem letu, ki so slabo ocenjene, velike reklamacije iz lanskega leta, neracionalna poraba materiala, preveliko število upravnih delavcev v primerjavi s proizvodnimi in nazadovoljiva kadrovska zasedba. Veliko število delavcev je zdravstveno nesposobnih za delo in veliko je alkoholikov. Takšen položaj pa seveda majhno delovno organizacijo spravlja v težak položaj.

Položaj gospodarstva je sicer po tromesečnih rezultatih dober z izjemo izvoza. Svetovalec za gospodarstvo LIDIJA PODKRIŽNIK ocenjuje položaj: »V primerjavi z lani se je povečal količinski obseg industrijske proizvodnje za 15,8 odstotka. Dinamika povečevanja je tako v naši občini krepko nad ljubljanskim in republiškim poprečjem — presega ga celo za enkrat. Količinsko je najbolj poskočila proizvodnja v IGO in Silvaproduktu.

Neugodni pa so podatki menjave s tujino, kjer je 25 delovnih organizacij izvozilo za skoraj 40 odstotkov manj, uvoz pa je padel le za slabih osem odstotkov in tako pokrivamo le 45 odstotkov uvoza. To je za 23 odstotkov slabše kot lani in slabše kot v republiki. K tem rezultatom je doprinesla nekaj tudi Elektrooptika, ki se je »odseli-la«, bila pa je znaten izvoznik.

MILOVAN DIMITRIČ